

Norge i Krig
Oslo 1944 (1. utg.) 106007

ELVERUMSFULLMAKTEN

Den 1940. den 9. april forordte Stortinget
sitt møte på Elverum.
Leder besluttede også for enkelte dier.
Som forhandlingsdelegasjon til sammen
med utenriksministeren - eventuelt
å drøfte med de tyske myndigheter
en avenskomst, blev oppnevnt
Lykke, Mowinkel og Sundby.
Regjeringen ble gitt beskjed om
til opprettelse av en komite-
arve statsrådet, og presidenten
gikk ut fra at ders også
ligger en komiteering til å skille
til rådyret de nødvendige penger.
Presidenten gikk videre til fra at
Stortinget gir regjeringen en
generalfullmakt til. imtil
det kirk punkt komde at
presidentkorpset i avensblom-
fornelse med regjeringen inn-
tullen Stortinget til møte igjen
å varsle rikets anliggender
med Stortingets fullmakt til
å krefte de nødvendige av-
gjørelser og beskjøttelse på Stortinget
og regjeringen og om. som om avens for påstand av
forhandlingsdelegasjonen og forhandlingsdelegasjonen
Presidenten avser det også

naturdyr og de enkelte grupper.
Forinnen de dras herfra ønsker
Leder å for enkelte tillits-
mann som regjeringen kan
innkalle til drøftelse, såsom
at det hele Stortinget blir inn-
kalt. Som tillitsmann ble
avens forslag fra gruppene
oppnevnt King, Mowinkel,
Hadsen, Forde, Gylf, Mowinkel
Valen, Skovsild og Hossild.
Stortinget ble innkalt til
drøftelse om tillitsmanns led.

holde stikk.

L. Hambro R. Forde

Faksimile av referatet fra Stortingets for-
handlinger på Elverum, der stortingspres-
ident Hambro la fram sitt forslag til en ge-
neralfullmakt for Regjeringen.

I Elverum vedtok Stortinget å nedsette en forhandlingsdelegasjon. Den skulle bestå av Mowinkel fra Venstre, Ivar Lykke fra Høyre og Jon Sundby fra Bondepartiet. De skulle samarbeide med utenriksministeren. Delegasjonen tenkte å reise til Oslo neste dag og oppta forhandlinger med tyskerne der.

Men forhandlingslinjen rommet en avgjørende uklarhet. Delegasjonen hadde et åpent mandat, og det er uvisst hva politikerne kunne tenke seg å godta som et eventuelt forhandlingsresultat. De talte mye

Rettelser (i deler av opplaget) *Norge i krig* *Bind 8.*

Bind 1

- Side 12, billedteksten i en del av opplaget: Gårdene er Våler og Sygard Bjørge i Ringebu.
- Side 99, kart og billedtekst i en del av opplaget: «33» skal være «35».
- Side 105, referatet i faksimilen er egentlig det stortingspresident C.J. Hambro førte inn i *Ekstrakt- og Forhandlings-Protokoll for Stortinget Med hensyn til saker behandlede for lukkede dører 1934-47*. Derfra er selve referatet tatt ut og pyntet på med overskrift og sløyfe i forbindelse med et jubileum.
- Side 153, øverste billedtekst i en del av opplaget: Bildet er ikke fra Hommelvik, men fra Trondheim.
- Side 161, billedteksten til nederste bilde på side 160: Hjulene var ikke frosset fast i issørpe, men motoroljen ble stiv, noe som vanskelig gjorde starten.
- Side 203, 14. linje i hovedteksten: Soldatene som ble sluppet i fallskjerm, utgjorde mot slutten ikke 5000-6000 mann, men trolig i underkant av 3000 kampdyktige mann.
- Side 207, bildet nederst er ikke fra Gratangen, men fra Isfjorden ved Åndalsnes.
- Side 229, rammetekstens 15. linje nedenfra: ... «de samlede (gesamten) norske stridskretter...» skal være ... «samtlige (gesamten) norske stridskretter...»
- Side 229, rammetekstens 9. og 10. linje nedenfra: Regjeringen... inngikk ingen avtale om fred skal være: Regjeringen... ga ingen ordre om total kapitulasjon.
- Side 243, bildet er ikke fra Kirkenes, men fra Torget i Tromsø.

Bind 2

- Side 241, Bernadotte, Folke skal være Bernadotte, Jean Baptiste.

Bind 3

- Side 14, hovedtekstens 10. linje: bulgarske, italienske, ungarske og rumenske avdelinger skal være bulgarske,

- italienske og ungarske avdelinger.
- Hovedtekstens 11. linje: igjennom på flere avsnitt skal være igjennom på flere avsnitt på Balkan.
- Side 17, nest øverste linje: desember 1940 skal være november 1940.
- Side 66: Det nederste bildet er ikke fra Barentsburg, men fra Longyearbyen.
- Side 68: De tre bildene er ikke fra Barentsburg, men fra Longyearbyen.
- Side 69: Det øverste bildet er ikke fra Barentsburg, men fra Longyearbyen.
- Side 105, billedtekst på side 104: De tyske soldatene benytter ikke automatvåpen, men mausegevær, dvs. repetervåpen.
- Side 138, billedteksten: Det er ikke et tysk jagerfly, men en Junker JU 87, kalt Stuka, dvs. et stubbombefly.
- Side 146, kartets tegnforklaring: Nest øverste (sammenhengende) linje viser grensen slik den har vært siden 1944.
- Side 178, formuleringen i hovedteksten f.o.m. 11. linje nedenfra: «To mann rodde...» t.o.m. 7. linje nedenfra: «... til Stad og derfra over Nordsjøen.» byttes ut med følgende: Tidligere i samme måned hadde to mann, som de første, rodd fra Finnås på Bømlo til Skottland. I august 1941 var det tre mann som rodde fra Marstein til Skottland.
- Side 179, 5. linje nedenfra i hovedteksten: mange hundre flyktninger skal være 336 flyktninger.
- Side 180, øverste billedtekst 9. og 10. linje: L.A. Larsen var ikke leder for avdelingen som skulle forsøke å senke «Tirpitz», han var kun skipper om bord på båten.
- Side 181, midterste billedtekst, 6. - 8. linje: P.g.a. forveksling av navnene Severin Roald og Sverre Roald utgår de to setningene: «Severin Roald ble på en slik tur arrestert av tyskerne. Det skjedde i april 1945, like før den tyske kapitulasjonen.»
- Side 182, hovedtekstens 10. linje ovenfra: 144 båter skal være 195 båter.
- Hovedtekstens 13. - 10. linje nedenfra byttes ut med følgende: Ekspertgrupper som var organisert i Bergen og Ålesund, hadde hovedansva-

- ret for en del av transportene. Gruppene hadde dyktige hjelpere flere steder langs kysten, fremfor alt i Bremnes- og Ålesundområdet. Lederne kom fra alle lag av befolkningen.
- Side 183, hovedtekstens 4. linje ovenfra skal lyde: Da det i Bergen ble planlagt å kjøpe...
- Side 185, hovedtekstens 8. og 9. linje ovenfra: Det skal stå «... det ble satt inn tre hurtiggående og sjødyktige subchasere eller ubåtjagere.»
- Side 205, billedteksten: Flyet er ikke en JU 88, men en Dornier Do 17.
- Side 221, billedteksten til nederste bilde: «Lützow» var ikke på 6 tonn, men på 13 900 tonn.
- Side 255, 3. og 4. avsnitt i hovedteksten: P.g.a. en teknisk feil er omtalen av angrepet mot Moskva kommet under behandlingen av 1942. Det riktige skal være at angrepet mot Moskva fant sted i 1941.

Bind 4

- Side 21, billedteksten: Den ukjente personen på bildet er identifisert som SS-Brigadeführer Julius Schaub. Samme sted: Gruppenführer Bormann het Albert til fornavn.
- Side 71, rammetekstens nest siste linje: Sogneprest Arne Thu var ikke født i 1981, men i 1891.
- Side 93, nest nederste linje i hovedteksten: Hermann Koch var ikke Sturmabführer, men Obersturmführer.

Bind 5

- Side 29, siste linje: Einar Hagen skal være Erling Hagen.
- Side 79, hovedtekstens 22. linje ovenfra: Solveig Berge fra Laksevåg skal være Solveig Bergan fra Sandefjord.
- Side 92, annen linje ovenfra i hovedteksten: Kari Storebø skal være Ragnhild Bjertnes.
- Side 144, teksten til bildet øverst til høyre: Marit Kongstein skal være Margit Kongstein.
- Side 158, hovedtekstens 5. linje nedenfra: Klara Kvaal var ikke fra Øyer, men fra Leksvik i Nord-Trøndelag.

- Side 159, hovedtekstens 11. linje nedenfra: Klara Kvaal, ikke fra Øyer, men fra Leksvik i Nord-Trøndelag.
- Side 261: Bildet er ikke autentisk, det er tatt nær Jalta på Krim i 1974 under innspillingen av filmen «Under en steinhimmel».
- Side 284: Cappelen, Andreas Zeiner 65 utgår. I stedet skal det stå: Cappelen, Johan 65, 85.

Bind 6

- Kartet på forsatspapiret: Teng i Rogaland skal være Tengs.
- Side 11, teksten til bildet på side 10: Dette bildet av Per Krogh (ikke Per Krogh) viser fra venstre Francis Bull, Johannes Sejersted Bødtker og Harald Grieg.
- Side 27, hovedtekstens 11. linje ovenfra: SOE ble først opprettet ved et dekret, ikke av 19. juni, men av 19. juli 1940.
- Side 41, billedteksten: Ingebjørg Rusti var ikke tannlege, men tanntekniker.
- Side 42, billedteksten: Vi ser Folkets hus i Ålesund, ikke i Bergen.
- Side 79, kartet: Distriktet uten nummer (Nord-Hedmark) skal være D 24.
- Side 86, øverste billedtekst, linje 2-3: Michael og Wladimir Hansson var ikke brødre, men fettere.
- Side 88, billedtekstens 5. linje nedenfra: Lektor Wilhelm Kaurin skal være ingeniør Edvard Kaurin.
- Side 127, Personen på bildet er ikke Jens Christian Hauge. Den avbildedes identitet er ukjent.
- Side 181, teksten til bildet til høyre: Teng skal være Tengs.
- Side 192, hovedtekstens 12. linje: London 15. mai 1944 skal være 15. mars 1944.
- Side 212, billedteksten: J: Sersjant Hans Strømshim skal være sersjant Birger Strømheim.
- Side 274, rammen om familien Reichelt, 18. linje: Gerhard Reichelts hustru het ikke Mathilde, men Maria. Samme sted, 23. linje ovenfra: Thor Salvesen var ikke Bittemas svoger, men fetter.
- Side 280, i registeret: Teng skal være Tengs.

ELVERUMSFULLMAKTEN

Pr 1940. Den 9 april forvalde Stortinget
sitt møte på Elverum.

Enst. Høllt besluttes oss for luttide sin.
Som forhandlingsdelegasjon
med utenriksministeren - eventuelt
i tillegg med de beste myndigheter
i økonomisk, sosialt og administrativt
forhold. Høllt og Høllt.
Regjeringen ble gitt fullmakt
til opprettelse av en komitee
for statsrådet, og presidenten
gitt ut fra at den også
ligger i henholdsvis til å slutt
til rådighet de nødvendige funksjoner.
Presidenten gitt videre ut fra at
Stortinget gir regjeringen en
generalfullmakt til. Imidlertid
det tidspunkt kommer at
presidentutskorpst i overensstem-
melse med regjeringens inn-
talen Stortinget til møte igjen
å vurdere rikets anliggender
med Stortingets fullmakt til
å treffe de nødvendige an-
gjærten og forfølgelsen på Stortingets
og regjeringens egne. Den også avsett for påstand av
Stortinget til luttide luttide og funksjoner.
Presidenten girer det også

naturtydelig de enkelte grupper.
Forinnen de drar herfra utpeker
Linn ut for særskilte delega-
sjoner. For regjeringen kan
innkalle til drøftelse, uten
at det hele Stortinget blir inn-
kalt. For delegasjonene ble
en utvalgt fra gruppene
oppnevnt Knut Hovind, Nilsen,
Thaddeus, Pors, Lof, Mowinkel
Valen, Skjerve og Hovind.
Stortinget ble innkalt til
særskilt innkallelse gjennom st.

Høllt stikk.

L. Hovind

I Stortinget oppbevares en Ekstrakt- og Forhandlings-Protokoll for Stortinget med hensyn til saker behandlede for lukkede dører 1934-47. Her finner man også et kort referat av forhandlingene i Elverum. Referatet har vært brukt til feiring av Elverumsfullmakten og har da blitt gjengitt med en overskrift og et segl slik som her. Ordlyden på fullmakten er imidlertid ikke helt korrekt gjengitt. Den riktige ordlyden finner man i de stenografiske referatene som ble trykt i 1945.

I Elverum vedtok Stortinget å nedsette en forhandlingsdelegasjon. Den skulle bestå av Mowinkel fra Venstre, Ivar Lykke fra Høyre og Jon Sundby fra Bondepartiet. De skulle samarbeide med utenriksministeren. Delegasjonen tenkte å reise til Oslo neste dag og oppta forhandlinger med tyskerne der.

Men forhandlingslinjen rommet en avgjørende uklarhet. Delegasjonen hadde et åpent mandat, og det er uvisst hva politikerne kunne tenke seg å godta som et eventuelt forhandlingsresultat. De talte mye om forhandlinger, men lite eller ingenting om hva de var beredt til å godta.

Både i samtid og ettertid har det vært motstridende utsagn om hva Stortinget kunne tenke seg å gå med på. Noen mener at en dansk løsning lå i forlengelsen av forhandlingslinjen. Det vil si at tyskerne okkuperte landet, men at Kongen, Regjeringen, Stortinget og par-